Lietas Nr. C29328517
Lietas arhīva Nr. C-3285-17/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2017.gada 17.martā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Sviķe
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2017.gada 10.janvārī prasītāja /pers. A/ Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā cēlusi maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu savam uzturam.

Prasības pieteikumā prasītāja norādījusi, ka ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2007.gada 8.maija spriedumu civillietā Nr.C31111607 tika nospriests, ka no atbildētāja, kas ir prasītājas tēvs, tiek piedzīti uzturlīdzekļi par labu /pers. C/, kas ir prasītājas māte, uzturlīdzekļus prasītājam uzturam.

Prasītāja norādījusi, ka atbildētājs nepildīja doto tiesas spriedumu, uzturlīdzekļus par labu /pers. C/ prasītājas uzturam, izmaksāja Uzturlīdzekļu garantiju fonds līdz pat prasītājas pilngadības sasniegšanai.

Atbildētājs neinteresējas par to, vai prasītājai ir ikdienai viss nepieciešamais, lai prasītāja spētu veiksmīgi mācīties, vai pietiek naudas nepieciešamajiem medikamentiem, lai prasītājai būtu apģērbs ko vilkt mugurā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /datums/ prasītājai palika 18 gadi, prasītāja ir pilngadība, atbildētājs kategoriski atsakās maksāt uzturlīdzekļus prasītājas uzturam, neskatoties uz to, ka prasītāja turpina mācības /nosaukums/. Tāpat prasītājai ar 2016.gada 22.augustu Veselības un darbnespēju ekspertīzes ārstu valsts komisija ir piešķirta I invaliditātes grupa ar vispārējo darbnespēju zaudējumu diapazonā no 80%-100%.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus savam uzturam uzturlīdzekļus EUR 114,00 apmērā ik mēnesi līdz brīdim, kad spēs pati sevi apgādāt. Prasītāja norādījusi, ka nevēlas lai notiktu uzklausīšanas tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} pantu, 2017.gada 20.janvārī uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietas adresi /adrese/, atbildētājam nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, paskaidrojuma veidlapa, paziņojums, kurā izskaidrotas tiesības lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, citas Civilprocesa likumā noteiktās tiesības, kā arī tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Atbildētājam noteikts termiņš rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai piecpadsmit dienu laikā no pieteikuma noraksta nosūtīšanas dienas.

Atbildētājs par celto prasību rakstveida paskaidrojumus nav sniedzis.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļā noteiktajai kārtībai civillieta tiek izskatīta rakstveida procesā, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} pantu tiesa nolēma civillietu iztiesāt rakstveida procesā 2017.gada 17.martā, par ko 2017.gada 14.februārī paziņoja pusēm, paziņojot par tiesas sprieduma pieejamības datumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumā, kad deklarācijā norādīta papildu adrese – pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{1} pirmās daļas 3.punktam, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes vai procesuālās darbības laiku un vietu vai par attiecīgā dokumenta saturu un tiesas dokumenti ir izsniegti: septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu.

Līdz ar to atzīstams, ka tiesa lietas dalībniekiem likumā noteiktajā kārtībā ir paziņojusi par lietas izskatīšanas laiku un vietu, kā arī par sprieduma pieejamības datumu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

No lietas materiāliem pievienotās dzimšanas apliecības /apliecības numurs/ kopijas (lietas 9.lapa) ir redzams, ka /pers. A/, personas kods /personas kods/, ir dzimusi /datums/un viņas tēvs ir atbildētājs /pers. B/.

Lietas materiālos esošā /nosaukums/ 2016.gada 11.novembra izziņa (lietas 10.lapa) apliecina, ka /pers. A/ no 2016.gada 8.novembra mācās /nosaukums/ klasē, atrodas daļējā valsts apgādībā, nedzīvo skolas internātā, saņem divreizēju ēdināšanu, par ko strīds nepastāv.

Tāpat lietā nepastāv strīds par to, ka pēc pilngadības sasniegšanas prasītāja turpina dzīvot kopā ar savu māti. Lietā noskaidrots, ka atbildētājs uzturlīdzekļus meitas uzturam nesniedz. Līdz ar to pēc pilngadības sasniegšanas prasītājas uzturēšanu nodrošina māte.

Prasītāja prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētāja cēlusi, pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērniem izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Kā atzīts LR Augstākās tiesas Senāts 2008.gada 26.novembra spriedumā, lietā Nr.SKC-440/2008, lai arī likumdevējs nav noteicis precīzu laiku, ar kuru vecākiem beidzas uzturdošanas pienākums, šādu ar likumu uzliktu pienākumu *nevar saistīt ar bērna pilngadības iestāšanos vai mācību iestādes pabeigšanu*, jo uzturlīdzekļu sniegšanas pienākumu likumdevējs saistījis vienīgi ar vecāku mantas stāvokli un ar laiku, kad bērns pats sevi spēj apgādāt.

Tādējādi atbilstoši Civillikuma 179.panta jēgai, vecāku pienākums uzturēt bērnu turpinās līdz brīdim, kad bērns pats sevi var apgādāt un netiek aprobežots ne ar bērna pilngadības sasniegšanu, ne arī vidusskolas pabeigšanas brīdi.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kas izdoti saskaņā ar Civillikuma 179.pantu, noteic minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam.

Saskaņā ar minēto noteikumu 2.punktu katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tādejādi minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kāds jānodrošina katram vecākam, neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, uz lietas izskatīšanas brīdi ir EUR 95,00 (25% no EUR 380,00), ja bērns nav sasniedzis 7 gadu vecumu, un EUR 114,00 (30% no EUR 380,00) no brīža, kad bērns sasniedzis 7 gadu vecumu līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Lai gan Civillikuma 179.pantā ir ietverta ģenerālklauzula- „līdz bērns pats spēj sevi apgādāt", nenorādot vecuma robežu uzturlīdzekļu saņemšanai, minētās klauzulas saturs ir tulkojams, gan piemērojot Civillikuma 1.panta nosacījumus, ka tiesības izmantojamas un pienākumi pildāmi labā ticībā, gan, atsaucoties uz likumdošanā doto darba nespējīgās personas definīciju, kas ietverta likumā „Par valsts pensiju", kur ir noteikta vecuma robeža - 24 gadi.

Likums nenoteic minimālo apmēru, kādā katram no vecākiem ir jāsniedz uzturlīdzekļi pilngadīga bērna uzturam. Nepieciešamo uzturlīdzekļu apmērs ir izvērtējams katrā konkrētā gadījumā, ievērojot lietas apstākļus.

Konkrētajā lietā prasītājas nespēja pašai sevi uzturēt, ir tieši saistīta ar prasītājas veselības stāvokli, proti, prasītājai ir piešķirta I invaliditātes grupa ar vispārējo darbnespēju zaudējumu diapazonā no 80%-100%, kā arī apstākli, ka prasītāja mācās /nosaukums/, tad uzturlīdzekļi ir piedzenami ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecumam.

Atbildētājs lietā nav cēlis iebildumus pret celto prasību.

Lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka atbildētājs pēc prasības celšanas tiesā būtu labprātīgi sniedzis uzturlīdzekļus prasītājai.

Izvērtējot konkrētās lietas apstākļus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma un no atbildētāja par labu prasītājai ir iedzenami uzturlīdzekļi EUR 114,00 apmērā mēnesī. Šāds uzturlīdzekļu apmērs atbilst arī minimālajam uzturlīdzekļu apmēram, kāds katram no vecākiem ir jānodrošina sava bērna uzturam līdz 18 gadu vecumam. No lietas materiāliem konstatējams, ka prasītājas ģimenei ir piešķirts maznodrošinātas ģimenes statuss līdz 2017.gada 31.maijam. Konkrētajā lietā nav pamata apšaubīt to, ka, lai prasītāja spētu apmierināt savas pamatvajadzības, no atbildētāja ir pamats piedzīt uzturlīdzekļus EUR 114,00 apmērā mēnesī.

Iesniedzot tiesā prasības pieteikumu par uzturlīdzekļu piedziņu, prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmās daļas noteikumiem, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

Līdz ar to no atbildētāja valsts ienākumos ir piedzenama nesamaksātā valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktam aprēķināma no maksājumu kopsummas par vienu gadu, proti, no EUR 1368,00 un sastāda EUR 205,20, kā arī izdevumi, kas radušies sakarā ar lietas izskatīšanu EUR 7,75 apmērā (lietas 2.lapa).

No lietas materiāliem pievienotās uzziņas Juridiskās palīdzības administrācijas sistēmā ir konstatējams, ka izdevumi par prasītājai sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību kopā sastāda EUR 75,00. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta un 44.[1] panta pirmās daļas 1.punktu izdevumi EUR 75,00 apmērā piedzenami no atbildētāja par labu valstij.

Ievērojot prasītājas lūgumu, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu nosakāms, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 250.[25], 189., 190., 39., 42.panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus EUR 114,00 (viens simts četrpadsmit *euro* 00 centi) apmērā mēnesī no prasības celšanas dienas tiesā – 2017.gada 10.janvāra līdz brīdim, kad /pers. A/, personas kods /personas kods/, pabeigs mācības /nosaukums/. Gadījumā, ja pēc /nosaukums/pabeigšanas /pers. A/, personas kods /personas kods/, turpinās studijas izglītības iestādē pilna laika klātienes nodaļā, uzturlīdzekļus piedzīt līdz mācību pabeigšanai, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecumam - 2022.gada 3.augustam.

Uzturlīdzekļu samaksa veicama /pers. A/, personas kods /personas kods/, norēķinu kontā /numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij nesamaksāto valsts nodevu par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 205,20 (divi simti pieci *euro* 20 centi) apmērā, kas iemaksājama kontā Nr. LV55TREL1060190911200, Saņēmējs: Valsts kase, Reģistrācijas numurs 90000050138**,** saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: civillieta Nr. C29328517.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 7,75 (septiņi *euro* 75 centi) apmērā, kas iemaksājami kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: civillieta Nr.C29328517.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij izdevumus par valsts nodrošināto juridisko palīdzību EUR 75,00 (septiņdesmit pieci *euro* 00 centi), kas iemaksājami kontā Nr.LV68TREL1060001239300, saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: norāda datus personas vai lietas identificēšanai (civillieta Nr. C29328517).

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu samaksu, maksājumu dokumenti, kas apstiprina valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu nomaksu valsts ienākumos, iesniedzami Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, 105.kabinetā vai nosūtāmi tiesai pa pastu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas – 2017.gada 17.marta, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma $440.^2$ pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese A.Sviķe